

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 807

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 12 octombrie 2017

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
HOTĂRĂRI ALE PARLAMENTULUI ROMÂNIEI		644. — Decizie pentru aprobarea componenței nominale a Comitetului interministerial pentru Centenar 6	
76. — Hotărâre privind constituirea Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru coordonarea activităților parlamentare necesare pregătirii Președinției Consiliului Uniunii Europene din primul semestru al anului 2019	2-3	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		52. — Ordin al directorului Serviciului de Protecție și Pază privind conferirea Semnului onorific <i>În Serviciul Patriei</i> unor ofițeri din Serviciul de Protecție și Pază	7
72. — Ordonanță de urgență privind implementarea Sistemului de avertizare a populației în situații de urgență „RO-ALERT”	3-4	53. — Ordin al directorului Serviciului de Protecție și Pază privind conferirea Semnului onorific <i>În Serviciul Patriei</i> unor subofițeri din Serviciul de Protecție și Pază	7
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI		M.125. — Ordin al ministrului apărării naționale pentru modificarea și completarea Instrucțiunilor privind activitatea legislativă și de asistență juridică în Ministerul Apărării Naționale, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.75/2009.....	8
642. — Decizie privind eliberarea, la cerere, a domnului Vladimir Ionaș din funcția de consilier de stat în cadrul aparatului propriu de lucru al prim-ministrului	5	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
643. — Decizie pentru modificarea pct. 12 din anexa la Decizia prim-ministrului nr. 135/2013 privind stabilirea componenței nominale a Consiliului consultativ al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	5	Decizia nr. 21 din 14 septembrie 2017 (Complețul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	9-15

HOTĂRĂRI ALE PARLAMENTULUI ROMÂNIEI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

HOTĂRÂRE

privind constituirea Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru coordonarea activităților parlamentare necesare pregătirii Președinției Consiliului Uniunii Europene din primul semestru al anului 2019

În temeiul prevederilor art. 64 alin. (4) din Constituția României, republicată, și ale art. 8 alin. (2) din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 4/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Parlamentul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se constituie Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru coordonarea activităților parlamentare necesare pregătirii Președinției Consiliului Uniunii Europene din primul semestru al anului 2019, denumită în continuare *Comisia*.

Art. 2. — (1) Comisia se compune din 15 senatori și deputați, desemnați de grupurile parlamentare din Camera Deputaților și Senat, potrivit configurației politice a Parlamentului României.

(2) Comisia este condusă de un birou alcătuit din Președinte, un vicepreședinte și un secretar, aleși în prima ședință cu votul majorității membrilor prezenți.

(3) Componenta nominală a comisiei este prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

(4) Deputații și senatorii desemnați ca membri ai prezentei Comisii își păstrează și calitatea de membri ai comisiilor permanente ale Camerei Deputaților, respectiv ale Senatului.

Art. 3. — Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru coordonarea activităților parlamentare necesare pregătirii Președinției Consiliului Uniunii Europene din primul semestru al anului 2019 are următoarele atribuții:

a) coordonează activitățile legate de organizarea evenimentelor din cadrul dimensiunii parlamentare a Președinției române a Consiliului Uniunii Europene;

b) instituie un cadru de cooperare și dialog cu Guvernul României în vederea determinării obiectivelor, inclusiv corespondența cu obiectivele TRIO-ului, stabilirii programului, coordonării mesajelor politice și organizării reuniunilor și a altor evenimente;

c) inițiază și ia parte, alături de reprezentanții Guvernului și ai altor autorități publice, la dezbaterile aspectelor legate de pregătirea și exercitarea în condiții optime a Președinției Consiliului Uniunii Europene;

d) asigură colaborarea cu parlamentele naționale din cadrul TROICII în vederea coordonării pozițiilor cu privire la acțiunile Uniunii Europene având impact în pregătirea și exercitarea Președinției, în dimensiunea sa parlamentară;

e) realizează cooperarea cu camerele parlamentelor naționale ale statelor membre, precum și cu instituțiile Uniunii Europene, în ceea ce privește organizarea și desfășurarea dimensiunii parlamentare;

f) organizează dezbateri publice pentru identificarea opțiunilor societății civile cu privire la dosarele prioritare și a modului de abordare a temelor specifice dimensiunii parlamentare;

g) asigură schimbul de informații și coordonarea acțiunilor necesare cu celelalte autorități publice cu atribuții, în vederea îndeplinirii rolului său;

h) întocmește și transmite către Birourile permanente reunite ale celor două Camere proiectele de decizii/hotărâri privind desfășurarea dimensiunii parlamentare;

i) sesizează Birourile permanente ale celor două Camere, în mod individual sau Biroul permanent reunit, după caz, în vederea aprobării acțiunilor care sunt necesare îndeplinirii rolului său;

j) cooperează și se consultă permanent cu comisiile de afaceri europene de la Camera Deputaților și Senat și cu comisiile permanente organizatoare ale evenimentelor din cadrul dimensiunii parlamentare a Președinției române la Consiliul UE, de la Camera Deputaților și Senat, în vederea îndeplinirii rolului său.

Art. 4. — Ședințele Comisiei au loc săptămânal sau ori de câte ori este necesar.

Art. 5. — Convocarea ședințelor Comisiei se face cu cel puțin o zi înainte, de către președintele acesteia sau de către vicepreședintele desemnat de președinte să îl înlocuiască.

Art. 6. — (1) La ședințele Comisiei vor putea participa, în calitate de invitați specialiști sau reprezentanți ai autorităților publice cu relevanță în domeniul de competență al Comisiei.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) vor fi propuse de membrii Comisiei, vor fi aprobate prin vot și vor participa la lucrările Comisiei fără drept de vot.

Art. 7. — (1) Hotărârile Comisiei se adoptă prin consens.

(2) În cazul în care nu se poate întruni consensul, hotărârile se adoptă prin votul majorității simple a membrilor prezenți.

(3) Votul este deschis și se exprimă prin ridicarea mâinii.

(4) Președintele aduce la cunoștința membrilor Comisiei obiectul votului și anunță rezultatul votării.

Art. 8. — Comisia își va desfășura activitatea pe baza regulamentului propriu de funcționare, aprobat în ședința comună a Birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului.

Art. 9. — La finalul fiecărei sesiuni parlamentare, Comisia prezintă Parlamentului un raport asupra activității desfășurate.

Art. 10. — Comisia specială comună prevăzută la art. 1 va funcționa până la încheierea mandatului României la conducerea Președinției Consiliului Uniunii Europene și a activităților prevăzute după încheierea acesteia.

Art. 11. — În scopul realizării obiectivelor pentru care se constituie Comisia, Camera Deputaților și Senatul vor asigura personalul de specialitate și logistica necesare, cu aprobarea Birourilor permanente reunite.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților și de Senat în ședința comună din 11 octombrie 2017, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
PETRU-GABRIEL VLASE

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
NICULAE BĂDĂLĂU

București, 11 octombrie 2017.
Nr. 76.

ANEXĂ

**Componența nominală și biroul Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților
și Senatului pentru coordonarea activităților parlamentare necesare
pregătirii Președinției Consiliului Uniunii Europene
din primul semestru al anului 2019**

I. Componența Comisiei

1. Domnul Breaz Valer-Daniel, senator, Grupul parlamentar PSD
2. Doamna Craioveanu Elena-Lavinia, senator, Grupul parlamentar PSD
3. Domnul Leș Gabriel-Beniamin, senator, Grupul parlamentar PSD
4. Doamna Birchall Ana, deputat, Grupul parlamentar PSD
5. Doamna Bucura-Oprescu Simona, deputat, Grupul parlamentar PSD
6. Domnul Manole Petre-Florin, deputat, Grupul parlamentar PSD
7. Doamna Tudor Beatrice, deputat, Grupul parlamentar PSD
8. Doamna Scântei Laura-Iuliana, senator, Grupul parlamentar PNL
9. Doamna Anastase Roberta Alma, deputat, Grupul parlamentar PNL
10. Domnul Ardelean Ben-Oni, deputat, Grupul parlamentar PNL
11. Domnul Vosgian Varujan, deputat, Grupul parlamentar ALDE
12. Domnul Ghinea Cristian, deputat, Grupul parlamentar USR
13. Domnul Steriu Valeriu-Andrei, deputat, Grupul parlamentar PMP
14. Doamna Biró Rozália-Ibolya, deputat, Grupul parlamentar UDMR
15. Domnul Ganț Ovidiu Victor, deputat, Grupul parlamentar al minorităților naționale

II. Componența biroului Comisiei

1. Președinte, deputat/senator, Grupul parlamentar PSD
2. Vicepreședinte, deputat/senator, Grupul parlamentar PNL
3. Secretar, deputat/senator, Grupul parlamentar ALDE

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind implementarea Sistemului de avertizare a populației în situații de urgență „RO-ALERT”

Având în vedere creșterea frecvenței evenimentelor negative generate de manifestarea fenomenelor meteo periculoase, dar și a altor situații de urgență, soldate în ultima perioadă cu pierderi de vieți omenești și pagube materiale importante, ținând cont că măsurile de răspuns luate în situații de urgență de instituțiile abilitate ale statului trebuie precedate de informarea rapidă a cetățenilor aflați în zonele cu risc major, pentru adoptarea unui comportament adecvat necesar asigurării autoprotecției în caz de urgență,

având în vedere faptul că sistemele de alarmare publică existente în prezent, în marea lor majoritate, au în componență sirene de generație veche, ce pot transmite doar semnale acustice, fără posibilitatea particularizării mesajelor în funcție de tipul de risc produs, iar gradul de audibilitate este scăzut, acoperind doar în mică măsură teritoriul național,

luând în considerare beneficiul public generat de implementarea unui sistem de avertizare rapidă a populației în situații de urgență, prin utilizarea oportunităților pe care le conferă echipamentele moderne din domeniul comunicațiilor și tehnologiei informațiilor,

în considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul public general și constituie o situație extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. 1. — (1) Se aprobă implementarea pe teritoriul României de către Ministerul Afacerilor Interne, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și cu suportul tehnic al Serviciului de Telecomunicații Speciale, a Sistemului de avertizare a populației în situații de urgență „RO-ALERT”, denumit în continuare *Sistemul „RO-ALERT”*.

(2) Se desemnează Inspectoratul General pentru Situații de Urgență ca lider al asocierii, conform art. 44 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, dintre Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și Serviciul de Telecomunicații Speciale, ca autoritate contractantă pentru achiziția în regim de urgență a

echipamentelor hardware, aplicațiilor software și serviciilor de instalare și punere în funcțiune aferente acestora, necesare pentru implementarea Sistemului „RO-ALERT”.

(3) Se desemnează Serviciul de Telecomunicații Speciale, responsabil din punct de vedere tehnic, având drept de folosință asupra echipamentelor de infrastructură din componența Sistemului „RO-ALERT”, realizarea canalelor securizate necesare funcționării acestuia și implementarea mecanismelor de securitate la nivelul echipamentelor și pentru utilizatorii Sistemului „RO-ALERT”.

(4) Achiziția prevăzută la alin. (2) se realizează în conformitate cu prevederile art. 104 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare, prin procedura de negociere fără publicare prealabilă.

Art. 2. — (1) În vederea realizării achiziției prevăzute la art. 1 alin. (2), prin derogare de la prevederile art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, se aprobă alocarea sumei de 30.400 mii lei din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2017, în bugetul Ministerului Afacerilor Interne, pentru Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, la capitolul 61.01 „Ordine publică și siguranță națională”, titlul 71 „Active nefinanciare”.

(2) Diferența dintre suma de 30.400 mii lei alocată din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului în vederea realizării achiziției prevăzute la art. 1 alin. (2) și valoarea contractului de achiziție publică încheiat în urma procedurii de atribuire se restituie la Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului până la finele anului.

(3) Se autorizează Ministerul Finanțelor Publice să introducă, la propunerea ordonatorului principal de credite, modificările corespunzătoare în structura bugetului de stat și în volumul și structura bugetului Ministerului Afacerilor Interne pe anul 2017.

Art. 3. — (1) Serviciul de Telecomunicații Speciale asigură suportul tehnic Inspectoratului General pentru Situații de Urgență în procesul de realizare a achiziției prevăzute la art. 1 alin. (2), de implementare, punere în funcțiune și mentenanță.

(2) În sensul prevederilor alin. (1), Serviciul de Telecomunicații Speciale întocmește un document prin care stabilește valoarea estimată și potențialii ofertanți, precum și documentul descriptiv, inclusiv specificațiile tehnice, pe care le transmite Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, și participă totodată cu specialiști în domeniul comunicațiilor și tehnologiei informației, în calitate de membri în comisia de evaluare a ofertelor, respectiv de recepție a echipamentelor hardware, aplicațiilor software și serviciilor de instalare și punere în funcțiune aferente achiziționate.

(3) Răspunsurile la eventualele solicitări de clarificări care vizează documentul descriptiv menționat la alin. (2) se formulează de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, în baza argumentelor tehnice formulate în scris de Serviciul de Telecomunicații Speciale.

Art. 4. — Se desemnează secretarul de stat, șef al Departamentului pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne, responsabil de coordonarea tuturor activităților care privesc finanțarea, derularea procedurii de achiziție, livrarea și punerea în funcțiune a Sistemului „RO-ALERT”.

PRIM-MINISTRU
MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne,
Carmen Daniela Dan

Directorul Serviciului de Telecomunicații Speciale,
Ionel-Sorinel Vasilca

Secretarul general al Guvernului,
Mihai Busuioc

p. Ministrul apelor și pădurilor,
Istrate Stetco,
secretar de stat

Ministrul finanțelor publice,
Ionuț Mișa

București, 5 octombrie 2017.
Nr. 72.

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE**

**privind eliberarea, la cerere, a domnului Vladimir Ionaș
din funcția de consilier de stat în cadrul aparatului propriu
de lucru al prim-ministrului**

Având în vedere Cererea domnului Vladimir Ionaș înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/6.686 din 10 octombrie 2017 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/18.311/M.B. din 10 octombrie 2017, precum și prevederile art. 1 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 25/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea aparatului de lucru al Guvernului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 99/2008, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 15 lit. c), art. 19 și al art. 21 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — La data de 13 octombrie 2017, domnul Vladimir Ionaș se eliberează, la cerere, din funcția de consilier de stat în cadrul aparatului propriu de lucru al prim-ministrului.

PRIM-MINISTRU
MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Mihai Busuioc

București, 12 octombrie 2017.
Nr. 642.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE**

**pentru modificarea pct. 12 din anexa la Decizia prim-ministrului nr. 135/2013
privind stabilirea componenței nominale a Consiliului consultativ al Autorității Naționale
de Reglementare în Domeniul Energiei**

Având în vedere propunerea Consiliului Concurenței, formulată prin Adresa nr. 13.308 din 2 octombrie 2017, înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/17.759/M.B. din 3 octombrie 2017,

în temeiul art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 6 alin. (1) lit. g) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Punctul 12 din anexa la Decizia prim-ministrului nr. 135/2013 privind stabilirea componenței nominale a Consiliului consultativ al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 110 din 25 februarie 2013, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Nr. crt.	Numele și prenumele	Instituția pe care o reprezintă
„12.	Dana Luiza Drăghici	Consiliul Concurenței”

PRIM-MINISTRU
MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Mihai Busuioc

București, 12 octombrie 2017.
Nr. 643.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****pentru aprobarea componenței nominale
a Comitetului interministerial pentru Centenar**

Având în vedere adresa Ministerului Culturii și Identității Naționale nr. 6.891 din 2 octombrie 2017, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/6.556 din 5 octombrie 2017,

în temeiul art. 4 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 5/2017 privind stabilirea unor măsuri organizatorice la nivelul administrației publice centrale cu privire la Centenarul României și al art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, se aprobă componența nominală a Comitetului interministerial pentru Centenar, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta decizie.

PRIM-MINISTRU

MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Mihai Busuioc

București, 12 octombrie 2017.

Nr. 644.

ANEXĂ

Componența nominală a Comitetului interministerial pentru Centenar

1. Mihai Tudose, prim-ministru, președinte
 2. Lucian Romașcanu, ministrul culturii și identității naționale, vicepreședinte
 3. Aurelian-Felix Rache, consilier de stat la Departamentul pentru strategii guvernamentale, reprezentant al Secretariatului General al Guvernului
 4. Gyorgy Attila, secretar de stat în cadrul Ministerului Finanțelor Publice
 5. Adriana-Mihaela Udroi, subsecretar de stat în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene
 6. Nicolae Nasta, secretar de stat în cadrul Ministerului Apărării Naționale
 7. Alexandru Victor Micula, secretar de stat în cadrul Ministerului Afacerilor Externe
 8. Mirel Talos, vicepreședinte al Institutului Cultural Român
-

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

SERVICIUL DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ

ORDIN privind conferirea Semnului onorific *În Serviciul Patriei* unor ofițeri din Serviciul de Protecție și Pază

Având în vedere dispozițiile art. 6 din Legea nr. 573/2004 privind Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru ofițeri și funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de ofițeri, cu modificările ulterioare, în temeiul prevederilor art. 4 alin. (1) lit. f) din aceeași lege,

directorul Serviciului de Protecție și Pază emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 15 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale, ofițerilor prevăzuți în anexa nr. 1.

Art. 2. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 20 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale, ofițerilor prevăzuți în anexa nr. 2.

Art. 3. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 25 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale, ofițerilor prevăzuți în anexa nr. 3.

Art. 4. — Anexele nr. 1—3*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin intră în vigoare la data de 1 decembrie 2017 și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul Serviciului de Protecție și Pază,
Lucian-Silvan Pahonțu

București, 3 octombrie 2017.
Nr. 52.

*) Anexele nr. 1—3 nu se publică, deoarece conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

SERVICIUL DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ

ORDIN privind conferirea Semnului onorific *În Serviciul Patriei* unor subofițeri din Serviciul de Protecție și Pază

Având în vedere dispozițiile art. 6 din Legea nr. 574/2004 privind Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru maiștri militari, subofițeri și funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri, cu modificările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 4 alin. (1) lit. f) din aceeași lege,

directorul Serviciului de Protecție și Pază emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 15 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale, subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 1.

Art. 2. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 20 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale, subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 2.

Art. 3. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 25 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale, subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 3.

Art. 4. — Anexele nr. 1—3*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin intră în vigoare la data de 1 decembrie 2017 și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul Serviciului de Protecție și Pază,
Lucian-Silvan Pahonțu

București, 3 octombrie 2017.
Nr. 53.

*) Anexele nr. 1—3 nu se publică, deoarece conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ORDIN**pentru modificarea și completarea Instrucțiunilor privind activitatea legislativă și de asistență juridică în Ministerul Apărării Naționale, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.75/2009**

Pentru aplicarea dispozițiilor art. 3 alin. (1), art. 5 alin. (1) pct. 4, art. 6 alin. (1) lit. j) și ale art. 17¹ din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 74 alin. 4 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 4 din Legea nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, cu completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 33 alin. (1) din Legea nr. 346/2006, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul apărării naționale emite prezentul ordin.

Art. I. — Instrucțiunile privind activitatea legislativă și de asistență juridică în Ministerul Apărării Naționale, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.75/2009, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 541 din 4 august 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 1. — (1) La data de 14 octombrie 2017, Direcția pentru relația cu Parlamentul și asistență juridică se reorganizează și devine Direcția generală juridică.”

2. La articolul 1, după alineatul (1) se introduc două noi alineate, alineatele (11) și (12), cu următorul cuprins:

„(11) În subordinea Direcției generale juridice funcționează Centrul asigurare procesuală teritorială, care reprezintă și apără interesele Ministerului Apărării Naționale în fața instanțelor judecătorești din teritoriu.

(12) Activitatea legislativă și de asistență juridică în Ministerul Apărării Naționale este desfășurată de către consilierii juridici încadrați în Direcția generală juridică, denumită în continuare *Direcția*, unități, instituții și formațiuni militare fără personalitate juridică, precum și în alte structuri cu personalitate juridică.”

3. La articolul 10, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Organigrama Direcției, precum și cerințele pentru constituirea entităților organizaționale ale acesteia sunt

prevăzute în anexa nr. 1 și se aplică începând cu luna octombrie 2017.”

4. La articolul 63, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 63. — (1) În Ministerul Apărării Naționale activitatea procesuală se realizează de către Direcție și Centrul asigurare procesuală teritorială, de regulă, prin consilierii juridici cu atribuții pe linie procesuală.”

5. La articolul 63, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (11), cu următorul cuprins:

„(11) Organigrama Centrului asigurare procesuală teritorială, precum și cerințele pentru constituirea entităților organizaționale ale acesteia sunt prevăzute în anexa nr. 2 și se aplică începând cu luna octombrie 2017.”

6. După articolul 80 se introduce un nou articol, articolul 81, cu următorul cuprins:

„Art. 81. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezentele instrucțiuni.”

7. După articolul 81 se introduc două anexe, anexele nr. 1 și 2, al căror conținut este prevăzut în anexele nr. 1 și 2*), care fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul apărării naționale,
Mihai-Viorel Fîfor

București, 10 octombrie 2017.
Nr. M.125.

*) Anexele nr. 1 și 2 nu se publică, deoarece conțin informații clasificate.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 21

din 14 septembrie 2017

Dosar nr. 1.285/1/2017

Mirela Sorina Popescu — președintele Secției penale a
Înaltei Curți de Casație și
Justiție
Luciana Mera — judecător la Secția penală
Simona Elena Cîrnaru — judecător la Secția penală
Florentina Dragomir — judecător la Secția penală
Daniel Grădinaru — judecător la Secția penală
Simona Cristina Neniță — judecător la Secția penală
Angela Dragne — judecător la Secția penală
Ioana Alina Ilie — judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile — judecător la Secția penală

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept: „dacă, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală, în cauzele în care faptele au fost comise sub imperiul vechiului Cod penal și s-a apreciat de instanța fondului că aceasta este legea penală mai favorabilă, se impune asistența juridică a inculpatului prin raportare la limitele de pedeapsă prevăzute de vechiul Cod penal sau la cele prevăzute de noul Cod penal, în vigoare la momentul soluționării apelului?”.

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și art. 27⁴ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința a fost prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Mirela Sorina Popescu.

La ședința de judecată a participat doamna Otilia Constantin, magistrat-asistent în cadrul Secției penale, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Judecător-raportor a fost desemnat, conform art. 476 alin. (7) din Codul de procedură penală, doamna judecător Luciana Mera, judecător în cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna procuror Marinela Mincă.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că au transmis puncte de vedere asupra chestiunii de drept curțile de apel București, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Târgu Mureș și Timișoara, fiind conturate mai multe opinii, astfel cum au fost prezentate în raportul întocmit în cauză.

La dosar a fost înaintat și punctul de vedere al specialiștilor Facultății de Drept din cadrul Universității de Vest Timișoara.

Magistratul-asistent a învederat că au transmis hotărâri judecătorești privind chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată: Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel

București — Secția a II-a penală, Curtea de Apel Constanța și Curtea de Apel Cluj, judecătoriile Constanța, Tulcea și Zalău.

La data de 25 mai 2017 Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a depus Adresa nr. 1.215/C/1214/III-5/2017 prin care s-a adus la cunoștință că nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în interesul legii vizând problema de drept supusă dezlegării în prezenta cauză, fiind depuse și concluzii scrise.

În continuare, magistratul-asistent a arătat că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, care a fost comunicat părților potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală. Părțile nu au formulat puncte de vedere.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecător Mirela Sorina Popescu, constatând că nu sunt alte cereri de formulat sau excepții de invocat, a solicitat procurorului să susțină punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema de drept supusă dezbaterei.

Reprezentantul Ministerului Public a apreciat că sesizarea nu îndeplinește cumulativ condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală. A precizat că sunt îndeplinite condițiile vizând instanța de trimitere, respectiv Curtea de Apel Cluj este învestită cu soluționarea apelurilor declarate de inculpate, iar problema de drept nu a mai făcut obiectul unei hotărâri prealabile precedente și nici obiectul vreunui recurs în interesul legii soluționat sau aflat în curs de soluționare. În schimb, hotărârea prealabilă care ar urma să se dea unei astfel de dezlegări nu ar avea niciun fel de înrăurire asupra soluției pe care instanța de control judiciar ar urma să o pronunțe în cauză. Reprezentantul Ministerului Public a precizat că în ipoteza concretă a speței apărarea a fost asigurată atât la instanța de fond, cât și la instanța de apel.

A arătat că, solicitându-se interpretarea unei norme de procedură penală, demersul instanței de trimitere este admisibil sub acest aspect, existând un precedent judiciar, respectiv Decizia nr. 21/2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, iar dacă s-ar da eficiență demersului instanței de apel, o soluționare ar avea doar teoretic înrăurire asupra situației existente la Curtea de Apel Cluj, în măsura în care nerespectarea dispozițiilor referitoare la asistența juridică obligatorie ar fi sancționată cu nulitatea absolută și dacă s-ar dispune desființarea hotărârii și trimiterea cauzei spre rejudecare. Curtea de Apel Cluj justifică demersul, pe de o parte, prin existența unei practici neunitare la nivelul acestei instanțe, ceea ce a determinat creșterea numărului de contestații în anulare întemeiate pe dispozițiile art. 426 lit. f) din Codul de procedură penală, iar, pe de altă parte, prin necesitatea de a ști dacă, în concret, cu ocazia soluționării apelurilor, într-o astfel de situație, asigurarea asistenței juridice este obligatorie, fără însă a analiza această obligativitate din perspectiva incidenței dispozițiilor art. 475 din Codul de procedură penală. Chiar dacă este real că nerespectarea dispozițiilor referitoare la asigurarea asistenței juridice obligatorii ar atrage incidența unui caz de nulitate absolută și, pe cale de consecință, desființarea hotărârii și trimiterea cauzei spre rejudecare, având în vedere că, în

concret, apărarea inculpatelor a fost asigurată atât la instanța de fond, cât și la instanța de apel, o eventuală dezlegare a chestiunii de drept nu ar avea înrăurire asupra modului în care urmează să fie soluționată cauza de către instanța de control judiciar.

În consecință, a solicitat respingerea sesizării formulate de Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori, ca inadmisibilă.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a declarat dezbaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare asupra sesizării formulate.

ÎN ALTA CURTE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin Încheierea de ședință din data de 6 februarie 2017 pronunțată în Dosarul nr. 142/309/2014, Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea dezlegării de principiu a chestiunii de drept: „*dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală [din eroare, în sesizare s-a menționat art. 90 lit. f) din Codul de procedură penală], în cauzele în care faptele au fost comise sub imperiul vechiului Cod penal și s-a apreciat de instanța fondului că aceasta este legea penală mai favorabilă, se impune asistența juridică a inculpatului prin raportare la limitele de pedeapsă prevăzute de vechiul Cod penal sau la cele prevăzute de noul Cod penal în vigoare la momentul soluționării apelului.*”

II. Expunerea succintă a cauzei ce formează obiectul Dosarului nr. 142/309/2014 al Curții de Apel Cluj, Secția penală și de minori

Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori a fost sesizată cu apelurile declarate de inculpatele A.V.N. și B.E. împotriva Sentinței penale nr. 91/04.05.2016, pronunțată de Judecătoria Șimleu Silvaniei în Dosarul nr. 142/309/2014.

Prin această sentință au fost condamnate: inculpata A.V.N. la pedeapsă cu închisoarea pentru comiterea infracțiunilor de înșelăciune, prevăzută de art. 215 alin. 1 din Codul penal din 1969 cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal din 1969, și de contrabandă, prevăzută de art. 270 alin. (1) și (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal din 1969, totul cu aplicarea art. 5 din Codul penal și art. 33 din Codul penal din 1969.

În baza art. 12 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 71 din Codul penal din 1969, au fost interzise inculpatei A.V.N., cu titlu de pedeapsă accesorie, drepturile prevăzute de art. 64 alin. 1 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal din 1969, pe durata executării pedepsei principale.

În baza art. 33 lit. a) din Codul penal din 1969 raportat la art. 34 alin. 1 lit. b) din Codul penal din 1969, s-au contopit pedepsele aplicate și s-a aplicat inculpatei pedeapsa cea mai grea, de 3 ani închisoare, sporită cu 6 luni, urmând ca aceasta să execute pedeapsa rezultantă de 3 ani și 6 luni închisoare.

În baza art. 86¹ din Codul penal din 1969 cu aplicarea art. 5 din Codul penal, s-a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere pe durata unui termen de încercare de 7 ani, stabilit conform art. 86² alin. 1 din Codul penal din 1969.

În temeiul art. 86³ alin. 1 din Codul penal din 1969, pe durata termenului de încercare, inculpata a fost obligată să se supună următoarelor măsuri de supraveghere:

- să se prezinte trimestrial la Serviciul de probațiune;
- să anunțe, în prealabil, Serviciului de probațiune orice schimbare de domiciliu, reședință sau locuință și orice deplasare care depășește 8 zile, precum și întoarcerea;

— să comunice și să justifice Serviciului de probațiune schimbarea locului de muncă;

— să comunice Serviciului de probațiune informații cu privire la mijloacele sale de existență.

În baza art. 12 din Legea nr. 187/2012 raportat la art. 71 alin. 5 din Codul penal din 1969, pe durata suspendării sub supraveghere a executării pedepsei închisorii, s-a suspendat și executarea pedepselor accesorii prevăzute de art. 64 alin. 1 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal din 1969.

Prin aceeași sentință, inculpata B.E. a fost condamnată la pedeapsa închisorii pentru comiterea infracțiunilor de înșelăciune, prevăzută de art. 215 alin. 1 din Codul penal din 1969 cu aplicarea art. 41 alin. 2 și art. 37 alin. 1 lit. a) din Codul penal din 1969, și de încercare de a determina mărturia mincinoasă, prevăzută de art. 261 alin. 1 din Codul penal din 1969 cu aplicarea art. 41 alin. 2 și art. 37 alin. 1 lit. a) din Codul penal din 1969, totul cu aplicarea art. 5 din Codul penal și art. 33 din Codul penal din 1969.

În baza art. 83 din Codul penal din 1969 cu aplicarea art. 15 din Legea nr. 187/2012, s-a dispus revocarea suspendării condiționate a executării pedepsei de 1 an și 3 luni închisoare aplicată prin Sentința penală nr. 87/24.05.2013 a Judecătoriei Huedin, pronunțată în Dosarul nr. 1.628/242/2012, definitivă prin nerecurare, pedeapsă care s-a adăugat la pedepsele care au fost aplicate prin Sentința penală nr. 91/04.05.2016 pronunțată de către Judecătoria Șimleu Silvaniei.

În baza art. 12 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 71 din Codul penal din 1969, au fost interzise inculpatei, cu titlu de pedeapsă accesorie, drepturile prevăzute de art. 64 alin. 1 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal din 1969 pe durata executării pedepsei principale.

În baza art. 33 lit. a) din Codul penal din 1969 raportat la art. 34 alin. 1 lit. b) din Codul penal din 1969, s-au contopit pedepsele aplicate în pedeapsa cea mai grea, de 5 ani și 3 luni închisoare, care a fost sporită cu 9 luni, inculpata urmând să execute pedeapsa rezultantă de 6 ani închisoare.

Cu ocazia soluționării apelului, apelanta inculpată A.V.N. a solicitat desemnarea unui apărător din oficiu, motivând că nu realizează venituri și este în imposibilitate de a se apăra.

Cererea a fost pusă în discuție la termenul de judecată din data de 6 februarie 2017 când, invocând practica neunitară sub acest aspect a Curții de Apel Cluj, instanța a pus în discuție și necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea dezlegării chestiunii de drept, iar opiniile exprimate au fost următoarele:

Punctele de vedere exprimate de procuror și de apărătorii părților

Reprezentantul Ministerului Public a apreciat că asistența juridică în cauza concretă dedusă judecății nu este obligatorie și, în consecință, nu se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

O poziție similară au avut și apărătorii părților din proces.

Punctul de vedere motivat al completului de judecată

Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori a apreciat că este admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, întrucât: este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, în calea de atac a apelului; de lămurirea modului de rezolvare a problemelor de drept în discuție depinde soluționarea în fond a cauzei, ținând seama de faptul că existența unui eventual caz de nulitate prevăzut de art. 281 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală atrage în mod obligatoriu desființarea sentinței penale atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare; o problemă similară — asistența juridică obligatorie a inculpatului persoană juridică — a fost deja analizată de completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În opinia instanței de trimitere, asistența juridică obligatorie este o instituție ce ține de Codul de procedură penală și, în consecință, de imediată aplicare, iar trimiterile din cuprinsul art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală la limitele de pedeapsă nu se pot referi decât la Codul penal în vigoare în momentul soluționării cauzei, deoarece această lege penală este activă la acest moment. Eventualele situații de ultraactivitate sau retroactivitate a legii penale mai favorabile sunt analizate de judecătorul cauzei în momentul deliberării cu privire la aspectele concrete ale cauzei, iar nu la momentul înregistrării dosarului în calea de atac a apelului.

De asemenea, în încheierea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție se arată că, în această materie, la nivelul Curții de Apel Cluj există o practică judiciară neunitară, unele completuri apreciind că sunt ținute de încadrarea juridică reținută de instanța fondului și de constatările acesteia cu privire la legea penală mai favorabilă, astfel că atunci când aceasta este Codul penal anterior, se impune asistența juridică obligatorie prin raportare la limitele de pedeapsă din respectivul act normativ, în timp ce alte completuri apreciază că se aplică dispozițiile legii penale în vigoare, abia cu prilejul soluționării apelului stabilindu-se în concret legea penală mai favorabilă. Consecința acestei practici neunitare este admiterea de către completurile care împărtășesc primul punct de vedere a contestațiilor în anulare formulate în baza art. 426 lit. f) din Codul de procedură penală împotriva hotărârilor pronunțate de completurile care apreciază că cea de-a doua opinie este cea corectă.

III. Punctele de vedere exprimate de curțile de apel și de instanțele de judecată arondate

Au comunicat puncte de vedere asupra problemei de drept puse în discuție: Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Târgu Mureș și Curtea de Apel Timișoara.

S-au conturat următoarele opinii:

Sub aspectul admisibilității sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea chestiunii de drept, magistrații Curții de Apel Oradea au opinat că este inadmisibilă, fără a prezenta argumente în acest sens.

Asupra chestiunii de drept ce se solicită a fi dezlegată, într-o opinie majoritară exprimată de Curtea de Apel București, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Pitești, Tribunalul Olt, Tribunalul Dolj, Tribunalul Ilfov, Judecătoria Balș, Judecătoria Caracal, Judecătoria Zalău, Judecătoria Sector 5 București, Judecătoria Lehliu-Gară, Judecătoria Urziceni, Judecătoria Toplița, Judecătoria Odorheiu Secuiesc, s-a apreciat că în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală, în cauzele în care faptele au fost comise sub imperiul vechiului Cod penal și s-a apreciat de instanța fondului că aceasta este legea penală mai favorabilă, se impune a se asigura asistența juridică a inculpatului prin raportare la limitele de pedeapsă prevăzute de vechiul Cod penal.

De asemenea, magistrații Curții de Apel Timișoara au apreciat că, dacă se reține ca lege penală mai favorabilă legea penală veche, iar pentru infracțiunea respectivă legea prevede o pedeapsă cu închisoarea mai mare de 5 ani, se impune asistența juridică obligatorie a inculpatului prin raportare la această limită, și nu la cea prevăzută de Codul penal în vigoare la momentul soluționării apelului.

Magistrații Curții de Apel Oradea au apreciat că asistența juridică obligatorie se raportează la încadrarea juridică valabilă la momentul soluționării apelului.

În schimb, judecătorii Tribunalului Caraș-Severin, Tribunalului Arad, Tribunalului Timiș, Tribunalului Gorj și

Judecătoria Călărași au apreciat că asistența juridică obligatorie trebuie asigurată inculpatului în raport cu limitele de pedeapsă prevăzute în Codul penal în vigoare la momentul soluționării cauzei.

Magistrații din cadrul Curții de Apel Craiova, Judecătoria Orșova și Judecătoria Drobeta-Turnu Severin au apreciat că se impune a se asigura asistența juridică obligatorie în raport cu limitele de pedeapsă prevăzute de legea penală identificată ca fiind favorabilă inculpatului. Acest punct de vedere este susținut și de judecătorii din cadrul Judecătoria Șimleu Silvaniei.

Judecătorii de la Judecătoria Târgu Jiu au apreciat că asistența juridică obligatorie trebuie asigurată și prin raportare la dispozițiile art. 90 lit. b) din Codul de procedură penală.

Judecătorii de la Judecătoria Slatina au apreciat că în fiecare caz în care un inculpat este trimis în judecată cu reținerea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, iar pentru infracțiunea dedusă judecătii, în vreunul dintre cele două coduri susceptibile de a fi aplicate, erau prevăzute pedepse care ar fi impus asigurarea asistenței juridice inculpatului, acestuia din urmă trebuie să îi fie desemnat apărător din oficiu.

Magistrații Tribunalului Cluj și cei din cadrul Judecătoria Vânu Mare au apreciat că nu se impune asigurarea asistenței judiciare obligatorii.

IV. Jurisprudența națională în materie

Instanțele la care au fost identificate hotărâri judecătorești în această materie sunt: Curtea de Apel Alba Iulia (Decizia penală nr. 548/A/27.05.2017), Curtea de Apel București — Secția a II-a penală (deciziile penale nr. 1.598/A/22.12.2014, 1.369/A/16.10.2015), Curtea de Apel Constanța (deciziile penale nr. 877/P/19.12.2014, 1.021/P/20.10.2016), Curtea de Apel Cluj (Decizia penală nr. 1.010/A/15.09.2015), Judecătoria Constanța (sentințele penale nr. 283/09.03.2016, 655/25.05.2016), Judecătoria Tulcea (Sentința penală nr. 1.221/29.07.2014) și Judecătoria Zalău (Sentința penală nr. 254/17.10.2014).

V. Jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului

Nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept analizată.

VI. Jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept analizată.

VII. Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale

Nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept analizată.

VIII. Jurisprudența relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

A fost identificată Decizia nr. 21/2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală în Dosarul nr. 2.401/1/2016 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 884 din 4 noiembrie 2016), prin care s-a statuat în sensul că „(...) în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală, în cursul procedurii de cameră preliminară și în cursul judecătii, în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, asistența juridică este obligatorie pentru inculpatul persoană juridică, în raport cu dispozițiile art. 187 din Codul penal.”

IX. Opinia specialiștilor consultați

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată opinia scrisă a specialiștilor cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării.

A fost transmis punctul de vedere al specialiștilor Facultății de Drept din cadrul Universității de Vest Timișoara.

Sub aspectul admisibilității sesizării, s-a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ cerințele prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, și anume: cauza se află în cursul judecății, respectiv al apelului formulat împotriva sentinței penale pronunțate de instanța de fond; chestiunea de drept nu a mai făcut obiectul unei alte sesizări pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile sau a unui recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare; chestiunea de drept, obiect al sesizării, este aptă să influențeze soluționarea fondului cauzei.

Cu privire la ultima condiție, având în vedere opinia instanței de trimitere, conform căreia de modul de rezolvare a chestiunii de drept depinde soluționarea fondului cauzei, întrucât are efecte asupra incidenței unui caz de nulitate absolută prevăzut de art. 281 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, cu consecința trimiterii cauzei spre rejudecare instanței de fond, s-a arătat că, deși formal, existența cazului de nulitate menționat nu permite angajarea directă a fondului cauzei, ci mai degrabă amânarea soluționării lui, există totuși o relație de dependență între cazul de nulitate și soluția pe latura penală și/sau civilă a cauzei. Cât timp, conform art. 353 alin. (1) din Codul de procedură penală: „judecata poate avea loc numai dacă persoana vătămată și părțile sunt legal citate și procedura este îndeplinită”, în egală măsură, judecata nu poate avea loc fără asigurarea asistenței juridice a inculpatului, dacă aceasta este obligatorie, potrivit legii [art. 361 alin. (4) din Codul de procedură penală]. Caracterizarea acestui caz de nulitate absolută ca având caracter incidental nu derivă din natura cazului în sine, ci din faptul că este o chestiune de drept procesual. Asistența juridică obligatorie se impune cu necesitate în anumite situații, tocmai în considerarea faptului că, fără această garanție, fondul cauzei poate fi soluționat inadecvat și inechitabil. Acest raționament a fost deja utilizat de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală prin Decizia nr. 21/2016, unde s-a apreciat că invocarea nulității hotărârii instanței de fond, raportat la lipsa asistenței juridice a inculpaților persoane juridice, reprezintă o chestiune de drept de care depinde soluționarea fondului cauzei.

În ce privește fondul sesizării, având în vedere limitele de pedeapsă ale infracțiunii de înșelăciune, astfel cum au fost reglementate de Codul penal anterior și noul Cod penal, s-a apreciat că textul a cărui interpretare se solicită nu oferă niciun indiciu interpretativ cu privire la legea care „prevede pedeapsa pentru infracțiunea săvârșită”.

Întrucât, conform Codului penal actual, limitele de pedeapsă pentru infracțiunea de înșelăciune în varianta simplă sunt inferioare pragului de la care asistența juridică devine obligatorie, respectiva garanție procesuală nu este aplicabilă. Prin extensie, în toate situațiile, stabilirea asistenței juridice obligatorii se determină pe baza legii penale în vigoare de la momentul soluționării cauzei, fără a lua în considerare dispozițiile unei legi penale mai favorabile. Legea mai favorabilă nu activează, ci doar retroactivează sau ultraactivează. Atunci când aplicarea legii de procedură este condiționată de dispozițiile legii penale, principiul activității legii de procedură (imediata aplicare) impune în mod corespondent incidența principiului activității legii penale substanțiale. În plus, stabilirea legii penale substanțiale mai favorabile nu operează în cursul judecății, ci se realizează de către judecătorul cauzei la momentul deliberării asupra fondului. Chiar dacă judecătorul fondului decide, prin sentință, aplicarea legii penale mai vechi (cum este cazul în speță), aceasta nu determină, prin limitele sale de pedeapsă, modificarea regulilor privind asistența juridică obligatorie. Prin ipoteză, o asemenea modificare nici nu mai poate avea loc, întrucât procesul a intrat în faza deliberativă, unde inculpatul nu participă. Apelarea sentinței și începerea judecății în apel suspendă hotărârea dată asupra fondului,

inclusiv cu privire la aplicabilitatea legii penale mai favorabile. În consecință, nici instanța de apel nu este ținută de alte limite de pedeapsă decât cele din legea penală activă la momentul soluționării apelului.

În concluzie, s-a apreciat că „*neasigurarea asistenței juridice obligatorii pentru o infracțiune ale cărei limite de pedeapsă nu depășesc 5 ani, conform legii penale active la momentul soluționării fondului/apelului, nu atrage sancțiunea nulității absolute*”.

X. Punctul de vedere al Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

La data de 25 mai 2017, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a depus concluzii privind rezolvarea de principiu a chestiunii de drept supuse dezlegării, iar prin Adresa nr. 1.215/C/1214/III-5/2017 din data de 25 mai 2017, a comunicat că nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în interesul legii vizând problema de drept supusă dezlegării.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a solicitat respingerea sesizării ca inadmisibilă, întrucât nu există o legătură între chestiunea de drept care trebuie lămurită de Înalta Curte de Casație și Justiție și soluția dată fondului cauzei. Astfel, în punctul de vedere înaintat, Ministerul Public, invocând jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală, a arătat că între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție trebuie să existe o relație de dependență, în sensul ca decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în procedura prevăzută de art. 476 și 477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului.

S-a precizat faptul că, în cauza în care s-a ridicat problema de drept, inculpatele au fost asistate de apărători aleși în fața instanței de fond, respectiv la Judecătoria Șimleu Silvaniei, așa încât nu se poate susține că soluționarea căii de atac depinde de rezolvarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție asupra chestiunii de drept, respectiv dacă asistarea inculpatelor este ori nu obligatorie, răspunsul la această întrebare neavând, în mod evident, nicio influență asupra soluției date pe fondul apelului.

În opinia Ministerului Public, instanța de trimitere solicită să se lămurească dacă, în raport cu particularitățile cauzei (succesiune de legi penale de la momentul săvârșirii faptei până la soluționarea definitivă a cauzei), apărarea este obligatorie sau nu în apel. Or, dispozițiile art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală sunt clare, impunând obligativitatea asistenței juridice în raport cu un anumit quantum al pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită; interpretarea jurisprudențială și doctrinară a acestei dispoziții este constantă în sensul că, în vederea aprecierii necesității asigurării asistenței juridice, raportarea se face la încadrarea juridică dată faptei prin rechizitoriu. În situația în care instanța schimbă încadrarea juridică într-o infracțiune pentru care pedeapsa prevăzută de lege este mai mică de 5 ani, asistența juridică nu mai este obligatorie din momentul dispunerii schimbării încadrării juridice. Raționamentul este valabil și pentru ipotezele de aplicare a legii penale mai favorabile, lege care poate varia de la momentul trimiterii în judecată până la cel al soluționării definitive a cauzei.

În concluzie, s-a apreciat că problema de drept ridicată de Curtea de Apel Cluj nu condiționează soluționarea pe fond a litigiului penal de către instanța de trimitere, chestiunea de drept urmând a deveni de interes abia în fața instanței sesizate, eventual, cu judecarea contestației în anulare, dacă s-ar invoca soluționarea cauzei în apel în lipsa avocatului.

XI. Dispozițiile legale incidente**Art. 90 din Codul de procedură penală****Asistența juridică obligatorie a suspectului sau a inculpatului**

Asistența juridică este obligatorie:

a) *când suspectul sau inculpatul este minor, internat într-un centru de detenție ori într-un centru educativ, când este reținut sau arestat, chiar în altă cauză, când față de acesta a fost dispusă măsura de siguranță a internării medicale, chiar în altă cauză, precum și în alte cazuri prevăzute de lege;*

b) *în cazul în care organul judiciar apreciază că suspectul ori inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea;*

c) *în cursul judecății, în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani.*

XII. Raportul asupra chestiunii de drept supuse dezlegării

Opinia judecătorului-raportor este în sensul că sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori este inadmisibilă.

XIII. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

Prin Încheierea de ședință din data de 6 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 142/309/2014, Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea dezlegării chestiunii de drept referitoare la *interpretarea și aplicarea dispozițiilor „art. 90 lit. f) din Codul de procedură penală”*.

În mod evident, este vorba despre o eroare materială strecurată doar în finalul încheierii de sesizare. Atât tematica problemei invocate, cât și celelalte mențiuni corecte din cuprinsul Încheierii din 6 februarie 2017, dar și conținutul normei legale evidențiază fără putință de tăgadă că este vorba despre *dispozițiile art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală* referitoare la unul din cazurile de asistență juridică obligatorie în cursul judecății.

Drept urmare, chestiunea de drept supusă analizei Înaltei Curți de Casație și Justiție este aceea *dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală, în cauzele în care faptele au fost comise sub imperiul vechiului Cod penal și s-a apreciat de instanța fondului că aceasta este legea penală mai favorabilă, se impune asistența juridică a inculpatului prin raportare la limitele de pedeapsă prevăzute de vechiul Cod penal sau la cele prevăzute de noul Cod penal în vigoare la momentul soluționării apelului.*

În conformitate cu dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală: *„Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”*.

Din examinarea dispozițiilor legale mai sus menționate rezultă că, pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, este necesar să fie îndeplinite cumulativ mai multe condiții, și anume:

a) să existe o cauză în curs de judecată în ultimul grad de jurisdicție pe rolul uneia dintre instanțele enumerate expres de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală, respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție, curte de apel sau tribunal;

b) chestiunea de drept supusă dezlegării să aibă influență asupra soluționării pe fond a cauzei respective;

c) problema de drept să nu fi fost dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Examinând *admisibilitatea sesizării* prin prisma acestor cerințe, se constată îndeplinită în cauză prima dintre cele trei condiții, respectiv cea privind titularul și etapa procesuală în care poate fi formulată sesizarea. Astfel, cauza se află în curs de judecată în ultimă instanță, Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori fiind investită cu soluționarea apelurilor declarate de inculpatele A.V.N și B.E. împotriva Sentinței penale nr. 91/04.05.2016, pronunțată de Judecătoria Șimleu Silvaniei în Dosarul nr. 142/309/2014.

De asemenea, se constată îndeplinită și cea de-a treia condiție de admisibilitate a sesizării, deoarece problema de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție nu a primit încă o rezolvare, nu a făcut obiectul unei hotărâri prealabile sau al unui recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, așa cum rezultă din Adresa nr. 1.215/C/1.214/III-5/2017 din data de 25 mai 2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În ce privește Decizia nr. 21/2016 pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală în Dosarul nr. 2.401/1/2016 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 884 din 4 noiembrie 2016), se observă că, deși se referă la aplicabilitatea dispozițiilor art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală, chestiunea de drept supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție este diferită de cea din prezenta sesizare, respectiv privea aplicabilitatea dispoziției legale mai sus menționate față de inculpatul persoană juridică.

Drept urmare, nici existența acestei decizii nu influențează admisibilitatea prezentei sesizări, întrucât problema de drept din speță nu a fost dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție printr-o altă hotărâre prealabilă.

În ceea ce privește condiția existenței unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală apreciază că aceasta nu este îndeplinită.

În conformitate cu dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală și cu jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție dezvoltată în materia hotărârilor prealabile, chestiunea de drept ce face obiectul sesizării trebuie să fie aptă să influențeze soluționarea fondului cauzei.

Potrivit Deciziei nr. 11/2014 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014): *„ (...) admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată, atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual, de împrejurarea ca interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei. Cu alte cuvinte, între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție trebuie să existe o relație de dependență, în sensul că decizia Înaltei Curți pronunțată în procedura prevăzută de art. 476 și 477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului”*.

Prin aceeași decizie s-a stabilit că „Prin sintagma *«soluționarea pe fond a cauzei»* folosită de legiuitor în cuprinsul art. 475 din Codul de procedură penală pentru a desemna

legătura obiectivă dintre chestiunea de drept supusă interpretării și procesul penal în curs trebuie astfel să se înțeleagă dezlegarea raportului juridic penal născut ca urmare a încălcării relațiilor sociale protegute prin norma de incriminare, inclusiv sub aspectul consecințelor de natură civilă, *și nu rezolvarea unei cereri incidentale invocate pe parcursul judecării cauzei în ultimă instanță*”.

Considerentele Deciziei nr. 11/2014 au fost preluate în mai multe decizii ulterioare, de respingere ca inadmisibile a sesizărilor formulate în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală, pe motiv că era vorba despre cereri cu caracter incidental (priveau măsurile preventive, cererile de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea unor excepții de neconstituționalitate etc.).

Jurisprudența în materia hotărârilor prelabile a evoluat, iar prin Decizia nr. 2/2015 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 159 din 6 martie 2015) Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că „sesizarea completului competent să pronunțe hotărâri prelabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept îndeplinește cumulativ cerințele legale pentru admisibilitatea acesteia”, deși avea drept obiect „o problemă de drept ce se circumscrie sferei normelor procesuale penale” (era vorba despre stabilirea căii de atac în urma desființării deciziei date în recurs, în calea de atac a revizuirii reglementată în procedura prevăzută de art. 465 din Codul de procedură penală, în condițiile în care cauza a parcurs trei grade de jurisdicție — primă instanță, apel și recurs, în ultimă instanță soluționându-se recursul procurorului).

De asemenea, prin Decizia nr. 5/2015 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 248 din 10 aprilie 2015), apreciind că sesizarea este admisibilă, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a lămurit o problemă de drept ce viza exclusiv norme procesuale-penale, stabilind că „hotărârea pronunțată în procedura examinării admisibilității în principiu a contestației în anulare, împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută o cale de atac, nu poate fi supusă apelului”.

Cu privire la admisibilitatea sesizării, în cuprinsul deciziei se arată: „spre deosebire de situațiile când faza procesuală în care se află cauza exclude *de plano* rezolvarea fondului cauzei, în calea extraordinară a contestației în anulare, dacă s-ar ajunge la concluzia admisibilității apelului, ar exista posibilitatea trecerii în etapa judecării contestației în anulare. Având în vedere cele arătate mai sus, Înalta Curte — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că sesizarea (...) îndeplinește cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, context în care chestiunea de drept invocată poate primi o rezolvare de principiu prin pronunțarea unei hotărâri prelabile de către Înalta Curte de Casație și Justiție”.

Această jurisprudență a fost valorificată prin Decizia nr. 17/2016 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 885 din 4 noiembrie 2016), în cuprinsul căreia se menționează: „Chestiunea a cărei dezlegare este supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție trebuie să vizeze, ca regulă, o problemă de drept material de care să depindă soluționarea pe fond a cauzei, *putând doar, ca excepție, să se refere la o problemă de drept procesual, adică în măsura în care soluția dată acesteia se repercutează semnificativ asupra rezolvării fondului*”.

Rezultă, așadar, că pot face obiectul sesizării și aspecte procedurale care influențează soluția ce ar putea fi pronunțată în cauză.

În speță, problema de drept ar putea avea efect asupra soluției ce trebuie pronunțată de către instanța de apel, căci nerespectarea dispozițiilor privind asistența juridică obligatorie cu ocazia judecării în fața primei instanțe ar fi sancționată cu

nulitatea absolută și ar atrage, conform art. 421 pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, admiterea apelurilor/apelului, desființarea sentinței și trimiterea cauzei pentru rejudecare la instanța a cărei hotărâre a fost desființată.

În legătură cu admisibilitatea unei atari sesizări există și jurisprudență recentă, fiind vorba chiar despre Decizia nr. 21/2016 (mai sus citată), caz în care Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a apreciat admisibilă sesizarea care viza o problemă de drept legată tocmai de asigurarea asistenței juridice obligatorii. Mai precis, s-a considerat că posibila incidență a cazului de nulitate absolută prevăzută de art. 281 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, ca urmare a nerespectării dispozițiilor art. 90 lit. c), art. 351 și art. 380 din Codul de procedură penală, decurgând din neasigurarea asistenței juridice obligatorii pentru inculpatele persoane juridice, se încadrează în noțiunea de „*soluționare pe fond a cauzei*”, în sensul art. 475 din Codul de procedură penală.

În speță, deși sesizarea este admisibilă din acest punct de vedere, soluționarea pe fond a cauzei nu depinde de lămurirea problemei de drept ce formează obiectul sesizării.

Chestiunea de drept privește incidența art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală — ce reglementează asistența juridică obligatorie în cursul judecării prin raportare la natura și quantumul pedepsei (detențiune pe viață sau închisoare mai mare de 5 ani), în cazul intervenirii, de la data comiterii faptei și până la judecarea definitivă a cauzei, a unor dispoziții succesive diferite, de drept penal substanțial (inclusiv în ce privește quantumul pedepsei închisorii, care în unele cazuri este de 5 ani sau mai mic de 5 ani).

Însă, asigurarea în concret a apărării, atât la judecata în fond cât și în apel, face ca rezolvarea de principiu a problemei de drept să nu influențeze în niciun mod soluția ce va fi pronunțată în cauză.

În consecință, chestiunea de drept supusă analizei Înaltei Curți de Casație și Justiție este pur teoretică, așa încât argumentele instanței de trimitere privind incidența art. 281 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală (din perspectiva judecării cauzei în primă instanță în condiții de lipsă de apărare) și a art. 426 lit. f) din Codul de procedură penală (în cazul soluționării apelului în condiții de lipsă de apărare) sunt nerelevante, evidențiind doar o problemă teoretică, lipsită de efecte concrete în speță.

Curtea de Apel Cluj motivează sesizarea prin două argumente:

În primul rând, se susține că soluționarea în fond a cauzei depinde de modul de rezolvare a problemei de drept în discuție, ținând seama de faptul că *existența unui eventual caz de nulitate prevăzută de art. 281 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală atrage în mod obligatoriu desființarea sentinței penale atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare.*

Desigur, nerespectarea în cursul judecării a dispozițiilor art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală atrage nulitatea absolută, care, conform art. 281 alin. (2) și alin. (4) lit. b) din Codul de procedură penală, poate fi constatată din oficiu sau la cerere și poate fi invocată în orice stare a procesului.

Ceea ce reiese, însă, din actele și lucrările dosarului este împrejurarea că inculpatele au beneficiat de asistență juridică în fața primei instanțe, fiind asistate de apărători aleși la termenul de dezbateri de la Judecătoria Șimleu Silvaniei (Încheierea din 30 martie 2016).

Instanța de trimitere se limitează la invocarea cazului de nulitate absolută, fără a fundamenta în mod corespunzător îndeplinirea condiției prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală referitoare la relevanța și utilitatea pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului. Astfel, nu se precizează dacă în apelurile inculpatelor se invocă nulitatea hotărârii

instanței de fond pe motivul lipsei asistenței juridice în fața primei instanțe sau dacă instanța de apel a pus în discuție această chestiune din oficiu, pe motiv că inculpatelile nu au fost asistate de avocați în fața primei instanțe (ceea ce ar fi justificat dezlegarea problemei de drept ce face obiectul sesizării de față).

De altfel, așa cum reiese din încheierea de sesizare, motivul principal nu este lipsa de apărare a inculpatelor în fața instanței de fond, ci nevoia de a se stabili dacă asistența juridică este sau nu obligatorie în fața instanței de apel.

Astfel, ca al doilea argument, instanța de trimitere invocă existența unei vădite practici neunitare la nivelul Curții de Apel Cluj – Secția penală și de minori cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală, care ar putea avea drept consecință admiterea contestațiilor în anulare formulate în temeiul art. 426 lit. f) din Codul de procedură penală.

Pe de o parte, se constată că, spre deosebire de modalitatea de asigurare a asistenței juridice în fața primei instanțe (care ar influența soluția ce ar putea fi pronunțată de către instanța de apel, încadrându-se în sens larg în sintagma de „soluționare pe fond a cauzei”), asistența juridică în fața instanței de control judiciar nu are nicio consecință asupra soluției pronunțate în apel.

Instanța de trimitere expune preocuparea pentru evitarea unei soluții de admitere a contestației în anulare împotriva deciziei pe care o va pronunța, în situația în care inculpații nu ar beneficia de asistență juridică în fața instanței de apel, iar instanța investită cu judecarea căii extraordinare de atac ar considera că asistența juridică era obligatorie.

Aceasta evidențiază faptul că sesizarea Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nu este fundamentată pe un interes actual pentru soluția ce ar putea fi dată în judecarea apelului, ci pe o situație ulterioară soluționării acestei căi de atac, viitoare și incertă. Drept urmare, nu există o legătură între chestiunea de drept sesizată și soluționarea cauzei în cadrul căreia a fost formulată sesizarea.

Un asemenea interes poate deveni actual doar după formularea, conform art. 426 lit. f) din Codul de procedură penală, a unei contestații în anulare întemeiată pe faptul că judecata a avut loc în lipsa avocatului, deși asistența juridică a inculpatului era obligatorie, potrivit legii.

Însă, așa cum se menționează în cuprinsul Deciziei nr. 11/2014 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie

penală (mai sus citată) legătura cu soluționarea cauzei avută în vedere de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală trebuie înțeleasă ca o condiționare actuală, iar nu viitoare, eventuală, a soluției pe fondul cauzei, de răspunsul dat de instanța supremă întrebării cu judecarea căreia a fost investită.

Pe de altă parte, și în situația în care s-ar accepta utilitatea dezlegării problemei de drept, fie considerând că asigurarea apărării inculpatelor în cursul judecării apelului constituie o chestiune ce ține de „soluționarea pe fond a cauzei” în sens larg, fie pentru a evita o reformare în viitor a deciziei date în apel, se constată că sesizarea este inadmisibilă, deoarece problema de drept își păstrează caracterul pur teoretic.

Argumentarea instanței de trimitere are în vedere o situație ipotetică, diferită de realitatea modului de desfășurare a judecării în fața Curții de Apel Cluj, căci la soluționarea apelului, toate părțile — inclusiv inculpatelile — beneficiază de asistență juridică, ceea ce reiese chiar din conținutul încheierii de sesizare.

Astfel, după primul termen de judecată stabilit în apel (respectiv 21.11.2016, când cauza a fost amânată pentru lipsă de procedură cu unele din părțile civile), apelanta inculpată A.V.N. a solicitat desemnarea unui apărător din oficiu pentru soluționarea acestei căi de atac. Cererea a fost pusă în discuție la următorul termen de judecată din 6 februarie 2017, când, invocând practica neunitară sub acest aspect a Curții de Apel Cluj, instanța a pus în discuție și necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea dezlegării chestiunii de drept.

Așa cum reiese din cuprinsul Încheierii din 6 februarie 2017, la acest termen, apelanta inculpată A.V.N. era deja asistată de un avocat desemnat din oficiu, iar apelanta B.E. a fost asistată de un apărător ales.

Instanța de apel nu a dispus suspendarea cauzei prin încheierea de sesizare a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, așa încât soluționarea apelurilor de către instanța de trimitere a continuat și după această dată, iar din fișa dosarului și copiile încheierilor ulterioare (din 20.03.2017, 24.04.2017 și 19.06.2017) reiese că ambele apelante inculcate au beneficiat permanent de asistență juridică, în aceeași manieră: apelanta inculpată B.E. a fost asistată de apărătorul ales, iar apelanta inculpată A.V.N. de către avocatul desemnat din oficiu de către instanță.

În consecință, argumentele instanței de trimitere nu justifică un interes concret și actual, care să poată declanșa mecanismul pronunțării unei hotărâri prealabile.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 475 și art. 477 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori în Dosarul nr. 142/309/2014, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept:

„Dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală, în cauzele în care faptele au fost comise sub imperiul vechiului Cod penal și s-a apreciat de instanța fondului că aceasta este legea penală mai favorabilă, se impune asistența juridică a inculpatului prin raportare la limitele de pedeapsă prevăzute de vechiul Cod penal sau la cele prevăzute de noul Cod penal, în vigoare la momentul soluționării apelului?”.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 14 septembrie 2017.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **MIRELA SORINA POPESCU**

Magistrat-asistent,
Otilia Constantin

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2017 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2017 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

